

GAZET'A TRANSILVANEI.

"Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Foi'a, candu concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tiere esterne 12 fl. v. a. pe unu anu seu $2\frac{1}{2}$ galbini mon. sunatioria.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbra la 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 77.

BRASIOVU, 14|2 Octobre

1877.

Resbelulu.

Brasiovu, in 13 Octobre n.

Plöi'a continua impedece multu operatiunile armatelor russu-romane in Bulgari'a. De aceea nu va surprinde a primi pote si mane si poine scirea, ca pe campulu de resbelu nu s'a preteut nimicu nou. Turcii cu totu timpulu reu m dnu pace. Unu telegramu din 11 Oct. spune, ca ei au atacatu in 8 transleurile romane, inse au fostu respinsi de catra bravii dorobanti cu mari perdi. Turcii se simtu forte nelinisciti prin lucrarile romanilor, cari inainteza pe di ce merge. Credeu ca nu voru mai trece multe dile pana audi ca au luatu si fortulu, de care s'au propriatu, dupa cumu scimu, atatu de multu, incat se converseze cu basibuzucii seu se le mai vine cate unu osu se 'si ascutia dintii cu elu. Generalulu Totleben care porta titlulu de ad-latus principelui Carolu, conduce lucrarile de separarea dela Plevn'a cu mare rigorositate si cunoastinta de lucru. Inaintea tuturor eroicelor incercari a trebui se cada in fine si acestu cuibul teribilu lui Osman-pasi'a.

Interessulu se concentreaza acuma asupra misiunilor ștei lui Suleiman-pasi'a. Totu mai multu se asigura de catra turcofilii, ca Suleiman a fostu numit comandantu supremu in sperantia, ca lundu grabnicu ofensiv'a va bate pe Tiarevici si va inzurá prin o asemenea victoria pozituna sultanului facia cu Germania, care a protestat din nou si seriosu contra crudimilor comise de turci in Bulgari'a. Avemu d' se ne asteptam la lucruri mari din partea "infricosiatului" assaltatoriu alu spesi. Numai se nu o patiesca Suleiman ca in Muntenegru si la Sipca, unde a fostu batutu de repetatori. Suleiman 'si concentreaza acuma armata la Kadikioi in apropierea Rusciucului. Nu va trece multu d' si temerariulu pasia va pune ștea s'a in miscare. In casulu acesta este neevitabila o batalia mare, care invingandu russii, ar' decide campania din anulu acesta cu deseverisire in favorul armatelor chrestine.

La Silistri'a turcii facu preparative de trecerea Dunarii. Nu credem in se, ca ele se fia seriose, ci vor ave de scopu numai de a tiené pe locu rezervele russe adunate la Calarasi si impregiuru, pentru ca se nu pota trece in Bulgari'a. Dela Calarasi se anuncia, ca trupe si lucratori russi au trecutu in insul'a din laculu Borcei, si ca turcii arunca din Silistri'a si din vaporele de pe Dunare in tote noptile bombe asupra loru. Deja s'au luatu tote mesurile de aperare la tiermulu stengu de catra armata russa de acolo.

Serbi'a 'si a indreptat armata la granița. Acolo au ajunsu deja 7 brigade serbesci, care s'au concentrat la riulu Timocu. Armata dela Timocu va operá probabilu in cointelegera cu russii si romanii contra Vidinului si a Plevnei. Unii dicu ca Serbi'a inca nu ar' fi ajunsu la o intelegera perfecta cu Russi'a, din cauza ca ar' pretinde la facerea pacii si o parte din Bosni'a, cea ce in se Russi'a nu ar' voi sei concéda din respectu catra Austri'a. Mai de crediut este in se relatiunea "Corresp. Politice" dupa care intelegera intre Serbi'a-Romania si Russi'a este dejă perfecta.

"Ataculu redutei, fixatu la 1 Oct., s'a amanatu, precum citim intr'o corresponsantia din Vrbita a diuariului "L'Orient", pentru ca preparativele nu erau suficiente. Turcii au facutu din partea loru retransamente, cari au silitu pe romani, de au facutu si ei altele, destinate a anulá efectulu celor turce. La 1 si 2 Oct. s'au instalatu mortiere; mane probabilu, ca se va incercá tirulu, dupa care probabilu, ca va incepe ataculu. Plevn'a e blocata in totu sensulu, afara de directiunea Sofiei, d' cerculu de incungurare se restringe in fiacare di. Din fortulu Grivitz'a se vede forte orasului Plevn'a, care se afla in vale si care forméza

o panorama forte pitoresca. Dinainte stà la vreo 250 metri fortulu de luatu si pe care turcii l'au numit "fortu sanguinosu", din cauza sangeini, ce s'a versatu pentru posessiunea lui. La steng'a e o vale cu dene coline, care ascunde o parte a orasului. Fortulu Bucov'a, care se afla puçinu la steng'a si inainte de fortulu sanguinosu, numitu de romani fortulu Plevnitiei, completéza in modu admirabilu aspectulu. Ataculu acestui fortu va urma dupa luarea fortului sanguinosu. Fortulu Bucov'a, propriu disu e cheia Plevnei. Elu domnesce pe celelalte prin pozituna sa.

Sciri telegrafice. — (Agenti'a "Havas".)

Orsiov'a, 9 Oct. Dupa nesce informatiuni venite din Nisch, fortificatiunile construite lenga Orkhani'a de Sefket-pasi'a nu consista decat din doue redute, cari domină drumul Plevnei. Acestea tabera nu se va fortificá mai multu. Trupele, cari sunt concentrate acolo, se compunu in parte din garnisonele din Sophi'a, Vidinu si Nisch si din mai multe detasamente de gendermeria din Macedoni'a.

Londra, 9 Oct. Se telegrafiza din Belgradu, ca negocatiunile intre Serbi'a si Russi'a nu s'au terminat inca. Serbi'a cere anexarea unei parti din Bosni'a si garantii pentru independentia sa.

Constantinopolu, 9 Oct. Nici o lupta nu se semnaliza in Asi'a dela ultim'a bataia. Timpulu celu reu impedece operatiunile in Bulgaria. In Sipca zapada cade in abundantia. Din Plevn'a nu sunt depesie. Primulu dragomanu alu ambassadei Austriei pleca maine la Andrianopoli spre a examiná procedura urmata relativa la insurgentii si bulgarii accusati de spionagiu.

Londra, 8 Oct. Intr'unu discursu, ce a pronuntat cancelariulu eschierului Sir Northcote a recunoscutu, ca o mare bravura s'a desfasiuratu de cei doui beligeranti. Elu a adaugatu, ca deca s'ar' presentá ocasiunea de a incepe negocatiunile in favorea pacii, cei doui inimici ar' poté s'o accepte fora a perde nimicu din reputatiunea loru militara.

Constantinopolu, 8 Oct. Nesce telegrame din Rasgradu si din Sipca semnaliza nesce incaerari forta importantia. Bombardarea Rusciucului continua. Noue convoiuri ar' fi sositu la Plevn'a, d' nu este nici o confirmare oficiala despre acesta.

Londra, 9 Oct. In discursulu seu din Exeter, Sir Northcote a disu, ca nu se poté opri a nu se gandi, ca poté veni o astfelu de surprindere, care va insilá profetile acelor'a, cari declarau, ca resbelulu nu se poté termina, decat dupa o campania mai decisiva.

"L'Orient" aduce urmatorele sciri telegrafice:

Braill'a, 9 Oct. n. Marele duce Constantin va pleca de aci spre a merge peste Dunare la Calarasi, unde va luá comand'a fortelor russe, ce se afla adunate aci. Corpulu de armata alu generalului Zimmermann va luá ofensiva. S'a pusu dejá in miscare.

Sistovu, 9 Oct. dim. E cu totalu esactu, ca quartirulu generalu alu marelui duce comandantu-siefu se va stabili aci. E possibilu, ca imperatulu Alecsandru va petrece o parte a ernei in Bucuresci.

Calafatu, 9 Oct. Tempulu e forte rece. Aci a ninsu chiaru. In Balcani asemenea a ninsu tare. Sanetatea soldatilor nostri e buna.

Turndu-Magurele, 9 Oct. 2 ore sér'a. Podulu dela Nicopoli a suferit enormu, inse cu totu acestea furtun'a cea mare, care a sbuciumat Dunarea, nu l'a potutu stricá. Cu totu acestea este impossibilu de a trece peste elu pentru momentu si comunicatiunile intre cele doue tieruri trebuie se se faca prin sialupe. Stricatiunile causate podului vor fi curundu reparate. Probabilu, ca in septeman'a acésta nu se va intemplá nimicu insemnatu pe campulu de resbelu. Ploua in continuu.

Revist'a politica. — Brasiovu, 12 Octobre n.

Helfy Ignaz este astadi eroului dilei in adunarea deputatilor din Budapest'a. Despre afacerea Helfy se desbate, Helfy respunde, Helfy interpelláza si lui Helfy i se dà desluciri. Este caracteristicu si ne da destula materia de cugetatul impregiurarea ca tocmai acestu Helfy, matadorulu stangiei estreme, adoratorulu lui Kossuth joca astadi

rolulu principalu in discussiunile parlamentului maghiaru. La acésta, se intielege, a contribuitu multu si incidentulu cu cei patru hamali (hordár) cari au periclitatu prin presentia loro in cas'a lui Helfy, imunitatea acestui deputatu. Despre acestu casu guvernul a facutu in fine relatiune sustinendu, ca acei "hordari", cari erau insarcinati cu supraveghierea stradelor si a birturilor, n'au fostu tramisi de nimenea la Helfy, ci fiindu beti au intielesu avisulu siefului loro politienescu reu, crediendu ca i'a provocat a merge in locuinta lui Helfy s. a. O asemenea relatiune a trebuitu se provoce numai risete, é' opositiunea a intrebuitu momentulu spre a indreptá unele loviri aspre contra guvernului. Cu totu ca ministrul Tisza a declarat ca nimenea nu a datu ordinu de a urmari pe Helfy, ca guvernul are dreptu in impregiurare de facia a supraveghia unele persoane, a trebuitu se 'si auda grele acusatiuni din partea oponitiunei.

Pe lenga Lud. Simonyi, care numesce tota procederea guvernului scandalosa, a addressatu insusi Kossuthianulu Helfy guvernului urmatorele cuvinte: "Gandindu asupr'a lucrului acestui a trebue se intrebui, ca óre in Ungaria domnesce legea seu arbitriulu, ordinea legala seu spionagiulu. Déca poporul se va convinge ca spionagiulu e sistemulu regimului, atunci ministrul de interne inzadaru va cercetá dupa arme, ca-ci atunci fia-care toporu si fia-care cosa va deveni arma. (Aplause in steng'a estrema) fia-care braçiu barbatescu va fi arma, pentru că se sterga de pe facia pamantului sistemulu acesta miserabilu impreuna cu mediul cele sale si mai miserabile." (Aprobare sgomotosa in steng'a, murmurari in centrul.)

Amenintiarile de calibrulu acesta inca poté se aiba effectulu loro si se pare, ca au influintiatu si asupra respunsului, ce l'a datu ministrul Tisza in siedinti'a din 10 l. c. totu la interpellatiunea in cestiunea complotului secuiescu. Dupa declaratiunile lui Tisza affacerea secuiesca nu a avutu nici pe departe insemnatatea ce-i se atribuie. Ministrul dice, ca falm'a, ca s'ar' fi planuitu o revolutiune interna nu e adeverata. Guvernul si reservá dreptulu de intrevenire in casuri de aceste, nu poté impartasi in se detalii, deórece affacerea se afla inaintea judecatorilor. Pana acum, dice dlu Tisza mai departe, s'au confiscat 2000 pusci si trei ladi cu dinamitu, (cari s'au descoperit la statiunea Héjjasfalva, unde au fostu spedate sub declaratiune falsa cu trenulu mixtu) si optu individi au fostu arrestati. Deal mintrea, dice, nu s'au luat nici mersuri estraordinare militare, nici nu s'a tramisur'unu comissariu regescu in Secuime.

Declaratiunea acésta a trebuitu negresitul se multumescă pe representantii poporului maghiaru si poté chiaru si pe Helfy, cu totu, ca acesta a desaprobatu mai cu séma arestarile din tóte punctele de vedere. — Guvernul canta, guvernul descanta. Antaiu s'a facutu svonu mare cu confiscatiunile, acuma totulu appare in alta lumina multu mai puçinu pericolosa. — In cele din urma vomu ajunge la dis'a reportorului lui "National-Ztg." si scirea cea mai nouă in afacerea secuiesca va fi ca — "nimenea nu a participat la ea; nimenea nu a espedat multi mea de arme confiscate si ca la domnulu "nimenea" au fostu adressate." — Séu cine scie déca nu vomu audi inca ca totu lucrulu a fostu o neintelegera că aceea cu "hordárii" tramisi la Helfy, ca cei ce au speditu armele au fostu beti si in locu se le adresseze vreunui popa romanescu din Campia, care conspira aprigu in colonele lui "Ellenor", "Hon" et Consortes, le-au addressatu secuiescu lui Horváth in Kézdi-Vásárhely? Se asteptam in se in patientia resultatulu instructiunei.

Subscriptiunea la imprumutulu renta de aur de 80 milioane se continua. Pana in 11 l. c. s'au subscrisu dupa unu telegramu a lui "Kelet"

11,793,800 florini de aur. În piatiele externe din Parisu, Londra s. c. l. a fostu rezultatul sub-scriptiunei pana acumă fără neînsemnatu. Totu în acea fâia cetim, ca deputatiunea regnicolară austriacă au ruptu negociațiunile cu cea ungă, din cauza, ca acăstă n'a respunsu la ultimatum austriacu. Deoarece negociațiile vamale cu Germania' au fostu asemenea intrerupte, devine cestiunea inviorei dualistice totu mai grava. De aceea se dice ca în consiliul de ministrii adunat în Vienă' în 7 l. c. sub presiedintia imperatului s'ar' fi decisu a se asterne camerei austriace si celei ungare unu proiect de lege, care va stabili unu provisoriu pe timpul de unu anu. Pare, ca acăstă ne e sorrtea că din provisoriu se nu mai esimu niciodata.

Visit'a presiedintelui camerei italiane dlui Crispi la Berlinu, primirea deosebită ce i s'a facutu acolo, au produsu sensatiune in cercurile diplomatice si toti vedu in acăsta visita pregatirea unei alianțe între Germania' si Italia'. Apropiarea strensa intre aceste două state se face tocmai in ajunul alegerilor in Francia', ceea ce va se insemne, ca atatu Germania' catu si Italia' se temu, ca reusindu in Francia' unu guvern clericalu, se va derangiă ecuilibriul in apusulu Europei spre defavorulu loru.

Domineca in 14 Oct. a. c. se voru face alegerile generale pentru camer'a francesă. Dela aceste alegeri va depinde viitorul frantei si chiaru pacea europeana. Partitele se lupta inversiunatu si in curendu se va decide déca este că Francia' se remana republika, séu ca va deveni érasi imperatia. Gambetta a adressat unu manifestu catra poporul francesu. „Francia', dice, va declară ca voiesce republic'a... ea va condamna politic'a dictatoriala si nu va lasă siefului poterei executive alta alternativa de catu a se supune vointiei națiunale séu a se retrage.“ Din cauza acestoru cuvinte este urmarit Gambetta din nou pe cale judiciara. — Inainte de Gambetta a publicat Grévy, locotitorul lui Thiers in conducea partitul republicanu, manifestulu seu. Elu candidă pentru mandatul de deputat alu arondimentului alu IX-lea din Parisu, ce era incredintat lui Thiers. Guvernulu, cu bonapartistii si clericalii pune intru aceea totulu in miscare spre a reesi cu candidatii sei la alegeri. Vreo 500 de candidati sunt sustinuti de guvern, intre acesti'a sunt jumetate bonapartisti. Se vedemu fiva coalitiunea monarchica atatu de tare, incatu se restorne republi'a, séu ca acăstă va sili pe presiedintele Mac-Mahon a se supune séu a se retrage din postulu seu? Se speramu, ca suveranitatea poporului francesu va esi invingătoare din lupta electorală, ce va decide asupra destinului Franciei.

Complotul ungaro-secuio-turcesc.

Lui „Ellenor“ i se telegraféza din Brasovu: „Ungurii de aci sunt ingriigliati din cauza ca guvernul romanu simuléza prepusulu, ca si ungurii cari vîtuiesc in România' ar' fi incurcati in complotul secuiescu, desi nu e adeverat. Suspicționarea acăstă tendențioasă (?) se propaga chiaru de catra organele oficiose si ne face se conchidemu, ca guvernul romanu séu mai bine disu celu rusescu cauta unu pretestu, spre a urmari pe unguri cari fara de aceea au avutu a suferi destule maltratari (?), decandu s'a inceputu resbelulu.“ In urm'a acestui telegramu adresséza „Ellenor“ catra compatriotii sei din România' admonitiunea că se se pôrte intieptiesce. Fără bine face „Ellenor“ candu recomenda ungurilor din România' o portare liniștită, ca-ci éca ce cetim in „Telegrafulu“ din București, organu care nu se numera intre cele oficiose: „Complotul din Ungaria' nu era intinsu numai in satele si orașele de peste Carpati. Dupa catu amu aflatu si dupa catu amu auditu singuri, elu avea ramificatiuni chiaru aici in tiéra. In diu'a, candu ungurii de dincolo ar' fi trecutu dincóce armati si cu fesuri in capu, unii din ungurii de aici, cari sunt initiatii, trebuia se puna man'a si ei pe arme se alerge la ordinile siefilor destinati.“ Dupa aceste „Telegr.“ da unele notitie initiatore relatandu cateva casuri de portare ostila a unorunguri din tiéra. Intre altele scrie: „Cativa cetatiani unguri din București, voindu si ei se arete recunoscintia tierii, in care au traitu ani intregi si in care au castigatu bani, au facutu o lista de subscriere pentru a veni in ajutoriul soldatilor romani raniti. Unii din unguri au subscrisu cu cea mai mare bucuria, se au gasit altii in se, cari au declarat, ca nu voru dă nici unu banu, pentru ca romanii se batu contra fratilorloru si ca mai bine arunca banii in

garla s. a. Intre acesti'a e unulu Lajos ferariulu, domiciliat in colorea de Albastru, care a facutu stare aici si care are acareturi in acea colore.... Unu altu evreu ungurit ampliatu la drumulu de feru, numitul Herdegen, a facutu o lista de subscriere numai pentru soldatii turci si dilele trecute trecandu nesce prisonieri mohamedani pe la gara, elu a impartit banii acestor'a, fiindu intrebatu de unu cunoscutu pentru ce imparte numai la turci ér' nu si la muscali si romani, elu a respunsu, ca ar' dori că acesti'a din urma se péra toti si voru peri, ca-ci Ungaria' nu va lasă pe turci se fia batuti. Aceste cuvinte fiindu audite de cativa cetatiani au produsu o legitima agitatiiune in gara care nu s'ar' fi finitul bine déca politii'a nu intrevine si nu facea nevediutu pe evreulu ungurit u s. a. Numit'a fâia adauge apoi ca s'a auditu dela individi unguri chiaru amenintari, ca ei „trebuie se se bata cu olahii“, provoca apoi pe guvernul a luă mesuri energice, si finesce asia: „Nu pôte se se planga nimeni, ca nu se bucura de cea mai mare libertate in acăsta tiéra, de cea mai neaudita toleranta chiaru acumu in timpu de resbelu. Trebuie d'r' că se nu abuseze de ele, ca-ci atunci, aceea ce nu face legea de multe-ori face poporul indignat.“

Relativu la planulu conspirantilor imparatișsesce „Közvélemény“ urmatorele: „Trup'a destinata a strabate in Moldova — 2000 omeni, intre cari 300 cavaleristi — nu avea se capete uniforme, ci era se pôrte spre distinctiune numai fesulu turcesc, pe care era se'l puna in capu numai dupace a trecutu granit'a. Neavendu artileria trup'a, voiá se intrebuintizeze contra cavaleriei inimice rachete de sistemulu Congrève. de cari inca s'au speditu in Transilvania'. Miscarea, a carei'a idea vine dela englesi, s'a pregetit in Vien'a. Intre cei initiatii se afla mai multi magnati vediuti transilvaneni, fosti oficieri din armat'a comună, chiaru si o rudenia a casei domnitorie (dicem: o rudenia si nu unu membru). In appellulu ce era se'l adresseze comandanțulu trupei catra romani era se fia accentuatu, ca trup'a a venit pe teritoriul romanu că amica a poporului romanu si romanii erau se fla provocati a se sculă cu arm'a contra guvernului loru rusofilu si a'si caută radimulu politicu in Austro-Ungaria‘.“

Unu correspontinte a lui „Egyetértés“ din Secuime nu se pôte retine de a suscipiu din nou, ca armele au fostu destinate pentru România'. „Toti gresiescu, scrie elu, cari credu, ca atentatul au esitul din sinulu națiunii secuiesci.“ Lui „Ellenor“ i se scrie de alta parte, ca complotul a fostu arangiatu de steng'a estrema cu bani si cu arme englesesci. Planulu era a nelinisci pe romani si pe russi printru unu resbelu-guerilla. Totu in acelui timpu era se erupa o revolutiune in Polonia' s. a. „M. Állam“ ne spune, ca legiuarii erau se tréca peste fruntaria cate unulu si ca aveau se se adune in Focșani. Fiacare legiuari avea se primăsca o arvuna de 50 fl. s. a.

„Kelet“ mustre aspru pe guvernul pentru arestatile facute in Secuime si dice: „Déca Miletici si soçi conspira cu russii si serbii, atunci actiunea loru e indreptata contra statului unguresc. Secuim inse n'avura intentiunea de a se revoltă contra dinastiei séu contra formei guvernamentului, din contra ei au voit u se ié arm'a pentru a asigură unitatea si viitorul statului si acăstă e cu totulu altuceva.“

Inzedaru se silesce inse fâia aristocratica a spală pe harapu, ca-ci albu nu 'lu va face niciodata. Éca ce scrie organulu englesu „Times“ asupr'a motivelor expeditiunei planuite si ale simpathiei maghiare pentru turci: „Era unu timpu in care maghiarii scieau ce insémna, a se luptă pentru sigurantia chrestinismului contra ordelor asiatici. Unu popor, care a facutu se resune in tota Europa' protestele sale contra tiraniei Vienei, s'ar' paré ca ar' fi fostu deosebitu cualificat, pentru a desprobă o tirania, (ad: cea turcescă) care e cu atatu mai démnă de ura, pentru ca calca in piciore legile cele mai sante ale vietii si ale onorei. Cu tōte aceste opiniunile reale ale Ungariei sunt, desi nu prea nobile, dér' fără naturale. Lupta ce a avut'o in 1848, pentru independentia, este punctulu de manecare alu intregei sale istorii moderne si chiaia tuturor sentimenterlor sale actuale. Lupta acăstă ar' fi reusită pôte, déca Russi'a nu ar' fi intrevenit. Nu se pôte astepta dela maghiari se uite ca fructele eroismului loru le-au fostu rapite prin geniuclusu despotismului incarnat in Tiarulu Nicolae, ca Turcia' a oferit unu asilu refugiatiloru unguri si ca tōte amenintiarile Russiei n'au potutu face că

sei estradeze. Despotismulu cu care imperatul Nicolae a guvernăt Poloni'a si rigoreea cu care a suprimat insurătionea ungă, facă se fia uită actele laudabile complinite sub domni'a imperatului actualu. Va fi greu a numi doi suverani, cari se semene atatu de puçinu unulu cu altulu că Nicolae cu Alexandru, séu a astă acte cari se caracterizeze intr'unu modu mai deosebitu că interventiunea in Ungaria', in 1848, si emanciparea slavilor. Dupa despotismulu de feru alu lui Nicolae a urmatu guvernul in comparatiune liberalu alu lui Alessandru. Cu tōte aceste maghiarii nu potu uită anulu 1849. De aceea ei comitu fapte atatu de paradox din punctu de vedere moralu, inse na era nici o necesitate că din cauza antipathiei loru pentru russi se devina amicii si adoratori unui statu si ai unei societati, care possede tōte vîntile, ér' nici un'a din virtutile despotismului.“

Alta nota a dlui ministru de externe al Romaniei M. Cogalniceanu relativa la crudimile comise de turci:

„Domnule Agentu! Dela inceputul resbelului care urmează acumu in Bulgaria', si mai înainte de intrarea armatei romane in acea provincie, v'am anunțat spre comunicarea cabinetului dela.. ca autoritatile militari turcescii de dincolo de Dunare au decisu a nu acordă nici gratia, nici misericordia ranitilor si prinsilor romani, cari voru cadă in manile loru. Ministrul dela Constantopolu s'a grabit a atunci a tagadui acestu faptu, ér' eu din parte-mi am credut se lasu in sarcina evenimentelor grigi'a pentru a desminti declaratiunile formale ale Portii in acestu punctu,

Din nefericire prevederea mea a fostu justificata prea multu. Printre telegrama vam insinuatu, domnule Agentu, despre procederile neominoase si nelegale ce urmădă autoritatile militari turcescii contra ranitilor ambulantelor noastre dela Plevna'. In fia-care di inse, faptele revoltagore ridica si mai multu indignarea generala. Impartasindu scarba ce simtu toti martorii oculari, nu potu lipsi de a recurge, fara cea mai mica intardare, la midiulocul de a insinuita despre acestea pe poterile semnatore ale conventiunii din Geneva', — singur'a sperantia pentru inlaturarea potintioasa a mentionatelor violari, de cari se fac culpabili in fia-care di comandanții si soldatii turci. — Pe campulu bataliei dela Plevna' la 6 (18) Septembrie, maiorulu Nicolae Ioanu si capitanul Nastase din armat'a romana, cari erau prea gre raniti pentru a poté se se retraga la unu locu siguru, — dupa ce s'au retrasu trupele luptătoare, ei au fostu taiati in bucati cu toporele de catra basi-buzucii veniti in urma. Afara de acăstă, acei romani raniti usioru, cari au potutu se scape furis din campulu bataliei, marturisescu unainim, ca dupa incetarea luptelor au vediutu bande de jefuiti si asasini navalindu asupr'a mortiloru spre a i despoia si sluti, ér' pe raniti spre a i ucide cu torturile cele mai ingrozitoare.

Prin urmare nu mai este admis a se indoia, ca actele de asemenea natura, nu numai ca sunt tolerate, dér' chiaru autoritate de catra comandanții armatei turcescii. Acăstă din urma este si mai multu dovedita prin disprența armatei otomane pentru tōte dispositiunile umanitarie acordate de statele europene, impedicandu mai cu osebire pe personalulu „Cruce rosie“ de a si indeplini misiunea pe campulu de lupta. — Reservandu-si pe ranitii nostri că unu felu de prada sigura pentru omoritorii ei autorisati, — numit'a armata trage cu focuri intr'adinsu asupr'a stégului albu; si fiindu-ca in ambulantele noastre doi infirmieri au cadiutu déjà victime ale curagiului si zelului loru, amu fostu nevoiti se renuntiamu la ori-care serviciu alu personalului sanitariu in fața positiunilor turcescii, de ore-ce ar' fi espusu la o peire sigura. Din acăstă resulta, ca cadavrele cadiutilor nostri stau inca pana astazi neingropate.

Tōte aceste sunt nesce fapte vediute si constataate de mai multi insarcinati militari străini, fapte cari ne amintescu barbariile cele mai hidioase. Este cu nepotintia, că poterile cari au aderat la conventiunea din Geneva', se ié numai puru si simplu actu de aceste rusinose procedari. Appelandu la simtiamentele de umanitate si la respectu pentru omenire, cari s'au manifestat tot-de-un'a de catre guvernul, pe lenga care sunteti acordati, speru, ca, multumita pressiunei poterilor străine, vomu vedea ca autoritatile turcescii curendu voru intră ér' in calea tratatelor, dela care se abatu cu atat'a multumire. Nu potu se apasu indestulu asupr'a realitatiei actelor descrise mai susu; dupa opiniunea mea, ele ar' merită o inta-

Președintele deschide discussiunea asupra conclusiunilor sectiunei istorice.

D. Laurianu, cerându cuvântul, dice că ar fi dorit, ca acestu reportu, care este lungu, se se fi comunicat mai dinainte spre a potă fi studiat de Societate.

D. Odobescu respunde, că relațiunea comunicată de delegație chiar d. Laurianu a cerutu se se tramita la sectiunea istorica, ca acumă, cind sectiunea acăstă s'a pronunciatu, este în regula, că Societatea se deliberă si se decida.

Se emite pareri de a se tramite la comisiunea bugetară si de a se amenă, dăr' in cele din urma majoritatea, consultata se pronuncia pentru continuarea discussiunei.

D. presedinte invita pe membri a discută asupra punerilor sectiunei istorice, luandu-se pe rând subiectele, de care e vorba.

D. Laurianu observă, că nu pote fi vorba si discussiune multă pentru terminarea istoriei imperiului otoman; sumă e neînsemnată, apoi de că Societatea a decis odată tiparirea operei întrege si deca tiparirea a ajuns aproape de capet, trebuie se aprobatu si acestu restu, care se cere. Dăr' asupra celorlalte cifre este bine se cugetam si se nu ne precipitam a usă asia usioru de fonduri, pe cari pote nu le avem.

D. presedinte consulta adunarea asupr'a cifrei de 1065 lei, ceruta pentru traducerea si tiparirea bibliografiei familiilor Brancoveanu si Cantacuzinu. Societatea aproba. Era asupra missiunei pentru collationarea chronicului romano-moldo-vlahilor, si alte cercetări istorice, se deschide discussiunea din nou.

D. Laurianu combată propunerea pentru mai multe cuvinte, temeri si consideratiuni. Mai antai spune, că d-lui in principiu nu este contr'a missiunilor scientific, ca ar dorii se potemu tramite missiuni nu numui de collationare, că aceea, care se cere, dăr' totu feliul de missiuni, si scientifice, si filologice, si archeologice. Se cugetam inse la nepotinția mediulocelor noastre. D-lui se teme, că sumă de 2500 lei nu va ajunge, si tramsulu nostru, după ce se va duce acolo, va arăta, ca nu'l ajunge si vomu fi teriti a-i mai dă pote si de dicee ori pe atata. Dupa acestă, vorbindu asupr'a scopului indicatu, crede ca collationarea acestă nu e de necessitate absolută. Editiunea chronicului, facuta la Iassi sub preveghierea reposatului Seulescu, este convinsu ca s'a facutu in vederea minutiōsa a originalului, si ca tramsulu nostru nu va potă afă diferenție de catu pré mici, celu multă pote in privirea ortografiei. D-lui conchide, emitendu parerea, ca pentru acăsta lucrare se ne adressam cu rugamintă la guvernă că se destinedie elu dela sine fondurile, cari se ceru, ca-ci Societatea nu pote aveă indestule mediulocce pentru atari sacrificie.

D. Sturdza intempina, că despre importantă a collationarii nu pote fi de opinionea lui Laurianu. Este de mare necessitate, ca de că amu decisu a se face o editiune completa si corecta a lui Cantemiru, se o facem pe siguranția, că este exactă. Ori catu amu veneră seriositatea lucrării de preveghierea a regretatului filolog si profesorul G. Seulescu, nu trebuie si nu potemu se admitemu lucrărea lui că infallibile: au potutu se se strecore chiaru erori, ca-ci de că tipografie noastre astadi, cu totu progressulu, la care au ajunsu, si inca facu multe erori, cu catu mai verosu tipografiā metropoliei din Iassi cu 42 ani inapoi. D-lui insista a se observă de aprōpe manuscriptul spre a se indreptă erorile ce se voru fi strecutu. Prin urmare sustine missiunea propusa de sectiunea istorica. De că fondurile nu ne voru ertă, acăstă vomu vedeao la facerea budgetului; nu este inse de parere, că se recurgem la liberalitatea guvernului, mai alesu in impregiurările, in care ne aflam.

D. Laurianu devine asupra propunerei sale. Totuodata adauge, că valoarea reală a autorului, despre care ne ocupam, se reduce la forță puțină lucru si ca numai unu sentiment de pietate a indemnării pe Societate a intreprinde retiparirea operelor Cantemiriane. Cuprinsulu chronicului astadi noi lu cunoștemu mai bine din alte sorginti; apoi confruntarea cu manuscriptul din Moscă, a caruia autenticitate este dubia, i se pare inutile si pré costatōre; in care casu d-lui crede, că ar fi prea scumpu platita pietatea noastră, intrebuitandu astadi in missiuni, fonduri, cari potă aveă destinații mai ponderose.

D. Odobescu amintescu, cumu-ca missiunea nu ar aveă numai scopul de a ne procură unu textu correctu alu chronicului, care si acestă este necessariu, de ora ce nu i se pare, ca potemu pune mare temeu pe scrupulositatea lui Seulescu, carele nu se da in laturi dela esageratiuni istorice, precum este isvodulu lui Clanau, ce i se atribue. --- Tramsulu nostru va aveă inca sarcină de a ne aduce relatiuni si chiar copie de pe acelle diferite manuscrispe inedite, de unu mare interesu, despre care mentionéda notele primite dela consulatulu russescu. Adunarea si tiparirea operelor Cantemiriane se paru d-sale a fi lucrarea cea mai importantă si mai capitale din cate a intreprinsu pana acumă

Societatea academica, cu atatu mai multu, ca d-lui se declara cu totulu in opunere cu parerea, ca limb'a romana n'a avutu pana acum'a scriitorii eminenti, care merita a servir de modele literatilor moderni. De aceea sustine, că banii intrebuitati in missiunea propusa potu dă folose mai mari decat cei destinati pana acum'a la alte lucrari.

D. A. V. Urechia observă, că nu numai pietatea ne a indemnării a intreprinde o editiune a illustrului nostru scriitoriu Cantemiru, ci inca si marile sale merite, cari le au recunoscutu națiunile straine, tiparindu si traducindu operele lui, ce pana astazi serva de autoritate la cei moderni.

D. Ionescu felicita Societatea, ca prin discussiunea sa prelungita a lamurită cestiuinea de principiu, la ceea ce privesc atributiunile comisiunii budgetare; era in catu se atinge de collationarea textului lui Cantemiru, dsa astă chiaru in precuventarea cartii acestui autoru, proba de necesitatea imperioasă, ce este de a se revede neincetatu si a se corige textulu. — Dsa, nepotendu-se unu intr'acăstă cu venerabilele d. Laurianu, crede, ca insasi ortografia lui Cantemiru este de o mare importanță, de orace prin totu lucrările acestui mare scriitoriu romanu se simte o invaderata tendintia de a indreptă limb'a romana cu elementele celei latinesci, care o cunoscă atatu de bine. — Pentru dsa, Cantemiru este urmasiul meritosu alu măretielor idei de romanitate, ce se ivescu inca in scrierile vornicului Urechia si mai cu séma in ale lui Miron Costinu, si cari au ajunsu la apogeul loru in acelea ale lui Sincai, P. Majoru si ceilalți mari scriitori din Ardealu. Ori catu de inculte ar paré eruditiuinea si stilulu lui Cantemiru, nu este mai puțină adeverat, ca elu este o gloria a națiunii romane, de care nimeni nu pote se se atinga fora respectu. — Trebuie că atatu scrierile că si faptele lui se ne serve si de modelulu si de inventiamentu in actiunea nostra literaria si politica. — Terminandu, d. Ionescu invita pe d. Laurianu a se asociă cu marea majoritate a membrilor Societății pentru tramitera unei missiuni cu scopu de a recapătă operele lui Cantemiru, cari tiér'a n'a avutu fericirea a le pastră.

D. Laurianu amintindu, că după statute missiunile trebuie se intr'unescă două treimi din membrii presenti, cere că votarea se se face prin bile.

D. presedinte pune la votu prin bile conclusele sectiunei istorice in privința missiunei, fora de a prejudică cestiuinea fondurilor aferenti, si resultă 12 bile albe si 3 negre.

Propunerea se declară prima de Societate.

Siedintă se redică la $5\frac{1}{2}$ ore p. m.

Presedinte: I. Ghica.

Secretarul ad hoc: A. Romanu.

Rogam pe domnii aceia, a carorul abonamentu spira cu 1 Octobre st. v., că se grăbesca cu reinoarea lui, de că voiescu că se li se tramita fățu regulat.

Cu numerul acestă se incepe cuartalulu alu patrulea.

P. T. domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele **exactu**, aratandu si **post' cea mai aprōpe** de loculu unde locuiesc.

Abonamentele se potu face in totu timpulu cu conditiunile din fruntariu. Scrisorile sunt a se addressă la

Redactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI” in Brasovu.

Publicatiune.

Prin actulu de concessiune alu inaltului ministeriu de comunicatiune si lucrari publice dd-to Budapest'a 7 Septembrie 1877 Nr. 14012/877 s'a datu comunei orasului Brasovu invuirea, că spre scopulu de a portă (acoperi) spesele impreunate cu pardosirea stratelor, sustinerea in stare buna a pardoselui si a stratelor din suburbia, se dă vama pentru pardosela in 6 ani de dile.

Dreptu taxa de vama se voru luă la barierele de vama, ce sunt a se introduce la intrarile in orasul, sumele urmatore:

1. Pentru fiacare vita tragatoră, inhămată la unu caru de povara ori de carausia bine incarcatu 3 cr.

2. Pentru fia-care vita tragatoră inhămată la unu caru de povara greu in se neincarcatu 2 cr.

3. Pentru fia-care vita tragatoră inhămată la unu caru de altu óre-care soiu $1\frac{1}{2}$ cr.

4. Pentru boi, cai, tauri, vaci, bivoli, magari, catari manati liberi, pentru fia-care capu 1 cr.

5. Pentru fia-care vitielu, manzu, óia, capra, mielu și porcu $\frac{1}{2}$ cr.

De platirea taxei de vama sunt scutiti:

- a) Locuitorii cetății si suburbioru Brasovului si privire la echipagele, cai si alte vite ale lor proprii.
- b) Echipagele curții c. r. si ale archiduclor c. i.
- c) Caii militiei c. r. si ai honvedimei r. u.
- d) Echipagele postei r. u.
- e) Trasurile, care portă ori-ce-feliu de avere statului si materialu pentru cladirile statului.
- f) Echipagele cari transportă prisonieri si fugari, si echipagele pompierilor.

Totu celealte echipage, trasuri, vite sunt supuse taxei de vama la trecerea barierelor de vama cu ocazia intrarii in orasul.

Din contra la esirea din orasul nu se platește vamă pentru pardosela.

Trasurile si vitele supuse la vama sunt avizate se trăca pe la barierele de vama asediate la cele 3 capete ale orasului si adeca:

- a) La capulu Brasovochiului, la Bartolomeu.
- b) La capulu Blumarii la podulu de pietre.
- c) La capulu Blumarii mici la spaliitoria de la lui Schmidt si se platește vama.

In dile de tergu de septembra si de anul voru asediă afara de acăstă 3 expusaturi de vama, la intrarile in orasul, la moră de chartia, la morile de macinat din utili'a din dosu in Brasovochi si in Curmatura, si trasurilor si vitelor supuse la vama le este in aceste dile conceșa intrarea in orasul pe aici, că si pe la barierele susamintite.

Cine se va trage dela platirea taxei de vama, ocolindu barierele vamale ori navalindu prin ele, comite prevaricatiune si cade intr'o pedepsă in favorulu fondului seracilor orasului de 5 pana la 10 ori mai mare că tax'a respectiva, care se va executa prin capetani'a orasului.

Incassarea vamii pentru pardosela se va exaranda din partea comunei orasului, si arendatorulu dimpreuna cu organele sale este indreptatit a opri ori ce trasura va trece in raionulu de vama alu orasului pe la ori-care intrare in cetate si suburbii si a nu lasă se intre in orasul, pana nu va fi platit tax'a de vama cuviintioasă.

Certuri escate pentru platirea vamii sunt a se areta in data la capitani'a orasului si se voru decide de catra acăstă in instantia I extr'a dominiului.

Pentru fia-care plata de vama singulare va dă arendatorulu la man'a platitorului o boleta carea va servi dreptu cuitantia.

In fine arendatorulu este oprit a controla a

două ora si a incomodă partitele in lăintruhi barierei, foră numai la casuri de prevaricatiune in vederata.

Acesta orendueli despre incassarea vamei pentru pardosela in orasulu Brasovu se aducu la cunoștința publică cu acelu adausu, ca incassarea se va incepe in 15 Octobre 1877, si ca ori cui, simtienduse impovoratu prin aceste orendueli, ei să liberu recursulu in contra loru extra dominiu pana in 15 dile dela ivirea acestei publicatiuni in „Budapesti Közlöny”.

Brasovu, 20 Augustu 1877.

2—3

Magistratul cetății.

Prețurile piathei	
in 12 Octobre 1877	
Hectolitre. fl. cr.	Hectolitre. fl. cr.
Graniță fruntea 9.50	Mazarea 7.—
midiulocu 8.80	Linteia 8.—
de diosu 8.—	Fasolea —
Mestecatu 7.30	Cartofi 1.40
Secara fromosă 5.80	Sementia de inu —
de midiulocu 5.50	1 Chilo. fl. cr.
Ordiulu frumosu 5.20	Carne de vita 32
de midiulocu 4.80	" de rimotoriu 48
Ovesulu frumosu 3.—	" de berbece 20
de midiulocu 2.90	100 Chile. fl. cr.
Porumbulu 4.40	Seu de vita prospeta 42
Meiu 6.—	" " topitu —
Hrisca —	

Cursulu la bursa de Viena	
din 12 Octobre st. n. 1877.	
5% Rent'a charthia (Metalliques)	63.35
5% Rent'a-argintu(im-prumutu nationalu).	66.—
Losurile din 1860	109.—
Actiunile bancei nation.	832.—
" instit. de creditu	203.50
Londra, 3 luni	119.20
Oblig. rurali ungare	74.50
" " Banat-Timis.	76.—
" " transilvane.	75.—
" croato-slav.	84.50
Argintulu in marfuri	105.—
Galbini imperatresc	5.71
Napoleond'ori	9.55 ^{1/2}
Marci 100 imp. germ.	58.90